

Nieuwsbrief 2024-7 Herfstverwerpers

Herfstverwerpen bij zeugen, ook wel bekend als "autumn abortion syndrome" of "seasonal infertility", is een probleem dat met name in de herfst optreedt op zeugenbedrijven en leidt tot een verhoogd aantal verwerpers, terugkomers en vruchtbaarheidsproblemen. Meestal zonder infectieuze oorzaak. In de nieuwsbrief lees je meer over de oorzaken en maatregelen die je kunt treffen om herfstverwerpers te voorkomen of beperken.

Oorzaken

- **Seizoen**
 - Voornamelijk in de herfst (vanaf september tot november)
 - Dit hangt samen met het verkorten van de daglengte en veranderingen in temperatuur
- **Hormonale veranderingen**
 - Verminderde blootstelling aan natuurlijk licht, verstoort de hormonale balans van zeugen => effect op melatonine-productie en andere hormonen die de reproductie reguleren (zoals progesteron)
- **Stressfactoren**
 - Seizoensveranderingen kunnen leiden tot een verhoging van stress bij dieren door: schommelingen in
 - Temperatuur
 - Luchtvochtigheid
 - Voederopname
 - Stress kan leiden tot verminderde reproductie prestaties, inclusief verwerpen
- **Voeding**
 - Veranderingen in voerkwaliteit of -opname kunnen bijdragen aan verminderde vruchtbaarheid
 - Onvoldoende energie-inname en voedingsstoffen beïnvloeden de vruchtbaarheid negatief
 - Conditie van de gespeende zeugen

Nieuwsbrief hoogtepunten

VOERSTRATEGIE

LICHT EN KLIMAAT

GEEN STRESS

- **Voerhygiëne**
 - Grote dag/nacht temperatuursverschillen vergroten de kans dat er meer voer in de silo's tegen de wand blijft plakken (silohygiëne)
 - Volledig vol en volledig leeg maken van de silo's (m.n. dek- en drachtvoer) verdient de voorkeur
 - Evt. reinigen en/of inzetten van een propshot helpt bij de silo-hygiëne
- **Infectieuze oorzaken**
 - Hoewel herfstverwerpen niet direct gerelateerd is aan infectieuze ziekten. Kunnen infecties zoals PRRS en griep de symptomen wel verergeren
- **Vruchtbaarheidsproblemen**
 - Naast verwerpen kunnen andere vruchtbaarheidsproblemen meer optreden in de herfst: een verlengd spenen-dekken-interval en/of minder levend geboren biggen vanuit de herfst-dekkingen
 - Deze vruchtbaarheidsproblemen kunnen enkele weken tot maanden aanhouden
- **Stalmanagement heeft impact op het herfstverwerpen**
 - Instabiele temperaturen in de stal
 - Onvoldoende verlichting (16u licht in dek- en drachtstal is wenselijk)
 - Stress / onrust

Preventie

Het herfstverwerpersyndroom is een complex probleem waarbij meerdere factoren tegelijk een rol spelen. Onderstaande maatregelen helpen om de problemen te beperken:

- **Voer en voerstrategie**
 - Meer voeren aan het begin van de dracht
 - Voercurve aanpassen op de lichaamsconditie, drachtstadium van de zeug en temperatuursverandering *
 - Voldoende energie en eiwitten
 - Zeker in de eerste 4 weken van de dracht

**Bij kouder weer neemt de energiebehoefte van zeugen toe (meer energie nodig om lichaamstemperatuur op peil te houden)*

- Vaker voeren, vooral in de vroege dracht
 - => voorkomt schommelingen in energievoorziening, wat essentieel is om embryoverlies en verwerpingen te minimaliseren
- Hoge energievoeders
 - Bij lagere temperaturen kan het noodzakelijk zijn om het energiegehalte van het voer te verhogen
- Voldoende vitamines en mineralen
 - Antioxidanten: toevoegen van vitamine E en selenium helpen het immuunsysteem van de zeug te ondersteunen en stress te verminderen

- Omega-3 vetzuren: bevorderen de vruchtbaarheid en hebben een ontstekingsremmend effect
 - Vitaminen en mineralen: voldoende vitamines (bijvoorbeeld B-vitamines) en mineralen (zoals zink en magnesium) zijn cruciaal voor een goede voortplanting. Ook vitamine D moet voldoende gevoerd worden (overweeg om hydroxy-vitamine-D in te zetten vanwege een betere beschikbaarheid)
- Monitoren van voeropname
 - Bij afwijkingen in voeropname tijdig ingrijpen
- **Lichtmanagement**
 - Goed dag-nacht regime met voldoende lux aan licht => stabielere melatonineproductie
 - 16u licht per dag in dek- en drachtstal
 - >100-150 lux
 - Tip: maak lampen in dek- en drachtstal schoon
- **Verminderen stress**
 - Gelijkmatige en stressvrije voerverdeling
 - Vaste voertijden
- **Waterkwaliteit en -beschikbaarheid (zie [nieuwsbrief 2024-4](#))**
 - Voldoende wateropname vermijd
 - Stress
 - Blaasontsteking
 - Metabole problemen
- **Gezondheidsbewaking**
 - Voorkom verspreiding van infectieuze ziekten zoals PRRS
- **Omgeving en klimaat**
 - Temperatuur en luchtvochtigheid monitoren (bijvoorbeeld met sensoren) => tijdig ingrijpen bij afwijkingen
 - Luchtkwaliteit verbeteren
 - Optimale ventilatie
 - Zo min mogelijk veranderingen in de omgeving toepassen, veranderingen zouden stress met zich mee kunnen brengen

Wilt u meer weten? Neem contact op met [onze dierenartsen](#).